

Metangass på Tyska og Hollenderen

(Dronefoto Tyska Hollenderen Foto: Johnny Larsen)

Det er kjent for mange Haldensere at Tyska og Hollenderen er et område med mye gift i grunnen. Dette skyldes trykkimpregnering av trelast med kobber, krom og arsen over lang tid, og avrenning under tørking og lagring. En fullstendig oversikt over giftstoffenes utbredelse er sannsynligvis ikke kjent fullt ut. I tillegg er underlaget av flis fire meter tykt. Tretten meter er også nevnt av pålitelige kilder. Når en lastebil kjører over tomta, gynger grunnen. Ved stormflo fosser vannet over området.

Et annet mindre kjent fenomen er giftige gasser som siver ut både i grunnen og på sjøbunnen. Det som lekker ut er sannsynligvis metan, som også kalles sumpgass. Dette skyldes nedbrytning av organisk materiale uten tilstedeværelse av oksygen. Denne gassen brenner, som også er kjent som en svært potent gass som bidrar til drivhuseffekt.

Det er mulig i større skala å observere dette gassfenomenet på speilblank vannflate rett utenfor Tyska og Hollenderen. Som nær nabo kjenner jeg svært godt til dette. På avstand kan det minne om en mengde fiskevak. Jeg får si som en venn på besøk utbrøt, da jeg viste ham dette fenomenet fra stuevinduet: "Fy flate, her koker det fælt". Ja, det gjør det, og mange haldensere kjenner til det.

Ønsker Halden fornyelse?

Denne lekkasjen av gass har skjedd gjennom lang tid. Mye tyder på at den finnes i lommer i undergrunnen. Det gasser voldsomt i tiden før vannvending, og når det går mot høyvann. Hydrogensulfid, som lukter som råtne egg, og karbondioksid er også høyst aktuelle gasser i området.

Tyska og Hollenderen, den gamle seilskutehavna med sine kulturminner, hviler på et fundament av sagmøle og treverk. Det øverste laget består av pukkstein. Derfor kan det være vanskelig å komme i kontakt med brennbar gass. Med et grovt spett lykkes det likevel å komme ned til mange gasslommer. Det som sivet ut lot seg antenne og det flammert opp flere ganger og det brant i 10 - 15 sekunder. Når gassen finnes som bobler under isen, står den under trykk, og brenner med eksplosiv hastighet om den frigjøres. Før i tiden med kalde vintere, og islagt vann, pleide ungguttene å punktere slike bobler, og de moret seg over flammene som oppsto når de tente på.

Stadig får vi påminnelser om at det ikke er fornuftig å bygge på usikker grunn, enten det er kvikkleire eller forurensede områder. Ny kunnskap har framkommet siden planene ble til om å skape en ny bydel på Tyska og Hollenderen. I dag fraråder Miljødirektoratet å bygge på steder med stor grad av forurensning.

Det er underlig at Halden kommune ikke for lenge siden har utredet om hvor store mengder gass som finnes, og hva det kan innebære. Kilden ser ut til å være stor. Våre folkevalgte kunne sikkert også ha nytte av å ta en kikk på dette fenomenet.

<https://www.ha-halden.no/metangass-pa-tyska-og-hollenderen/o/5-20-914241>